

La ficció o la vida La colpidora vivència d'un petit orfe sudanès a la recerca d'una vida millor

Aher Arop Bol
El nen perdut que
sabia el que volia /
En el inferno anida
la ternura

LÀ CAMPANA / DESTI-
NO

La força de l'Àfrica

ADA CASTELLS

La voluntat d'aquesta secció és demostrar que la literatura ens ajuda a entendre una mica millor el nostre món amb l'argument que sovint més val una ficció contundent que mil realitats difuses, però en aquesta ocasió ens hem permès fer una mica de trampa. El llibre d'Aher Arop Bol no és ficció encara que de vegades expliqui històries que semblin fruit de la imaginació d'un contista. És una autobiografia dels primers anys de la seva vida, això sí, sona com una novel·la: pel ritme, per la intensitat, per la màgia d'algunes de les històries que introdueix al mig del text.

I, sí, ens ajuda a entendre una mica més un dels drames del nostre temps, el de la supervivència als camps de refugiats. Amb la seva lectura aprenem que aquestes masses d'afamats que viuen en sostres de plàstic i mengen en bidons amb les sigles de l'ACNUR són persones amb noms i cognoms, amb uns desitjos i no només amb unes necessitats. És allò de l'educació sentimental que ofereixen alguns llibres, o per no dir-ho a la manera de Flaubert, allò de la capacitat empàtica que ens desperten algunes lectures.

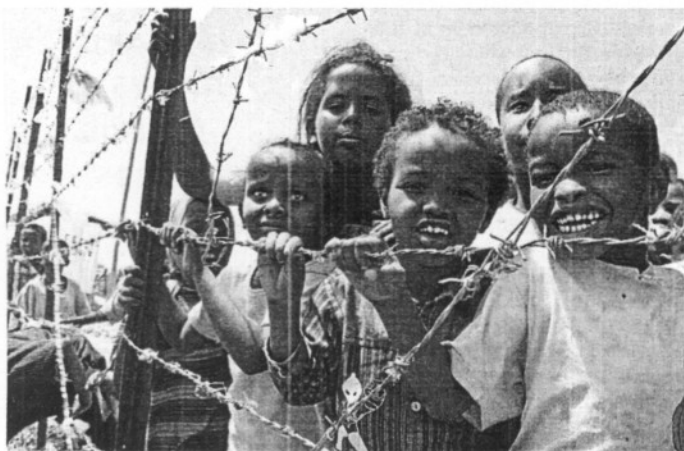
En aquest cas, el protagonista és un nen orfe sudanès que fugí de les tropes islamistes del nord del seu país. Va a parar en un camp a Etiòpia i, en la recerca tenaç d'una educació, fugí cap a Zimbabwè, Kènia, Sud-àfrica i Malawi. El seu és un viatge molt dur, ple d'imprevistos. S'ha d'espavilar gairebé sol des dels tres anys fins als dinou, que és quan acaba el seu períple.

El nen perdut que sabia el que volia recull la vivència extrema de la fam, l'èpica de córrer per la selva esquivant bales i lleons, les paràboles que expliquen els vells per allisonar els infants i tot plegat el converteix en un llibre colpidor, no per la maduresa de la seva prosa, no és Celine, sinó per allò que va narrant i la seva capacitat per fer-nos obrir els ulls a una realitat que coneixem, però que rarament ens atrevim a mirar de cara.

Un llibre educatiu

Pel seu vessant d'eina d'educació moral –paraula proscriu, però que aquí es fa imprescindible–, el llibre d'Aher Arop Bol és una lectura molt recomanable per a joves i educadors (això també inclou els pares). Ens fa adonar de la duresa d'algunes vides i, ara que està de moda criticar el *bonisme* en to cínic, ens mostra que la bondat surt a compte. Si el noi orfe, sol al món, se'n surt, no és perquè sigui més espavilat que la resta de nens sinó perquè hi ha gent que l'ajuda durant el seu camí. No som davant el somni americà individualista sinó davant la supervivència a l'Àfrica adotzenada.

Ara el protagonista d'aquesta història amb final feliç es guanya la vida a la seva paradeta de llaminadures mentre estudia la carrera de dret. No ha volgut oblidar tot el que li ha costat arribar fins aquí i, sobretot, ho ha volgut transmetre als altres perquè hi ha vides que han de quedar impreses. Una mestra li va dir que la seva era una d'aquestes. Per fortuna, Aher li va fer cas. |

Nens darrere d'una tanca metàl·lica a Etiòpia

AXEL FASSIO / GETTY